

PHẬT THUYẾT THẬP THIÊN NGHIỆP ĐẠO KINH

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Thời gian: 21/06/2000

Giảng tại: Tịnh tông Học hội Singapore

Việt dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Tập 21

Chư vị đồng học, chào mọi người! Mời mở kinh Thập Thiện Nghiệp Đạo, trang thứ tư, hàng thứ ba từ dưới lên, bắt đầu xem từ câu thứ hai:

Nay tất cả chúng sanh trong biển cả, hình sắc thô xấu, hoặc lớn hoặc nhỏ, đều do đủ loại tưởng niệm của tự tâm mà tạo ra các nghiệp bất thiện nơi thân, ngữ, ý, vì thế tùy theo nghiệp mà mỗi loài tự thọ báo.

Trước tiên, Thế Tôn để chúng ta xem quả báo của phước đức thiện nghiệp thế xuất thế gian. Sau đó quay lại xem chúng sanh hữu tình trong sáu cõi tạo tác nghiệp bất thiện, từ trên quả báo hình thành sự đối lập mạnh mẽ. Ở đây cho thấy rõ vì sao Phật nói: “*Người trí biết như thế, nên tu thiện nghiệp.*” “*Biển cả*” là sự thật, cũng là thí dụ cho chúng sanh hữu tình trong thế gian này của chúng ta. Ngạn ngữ nói rằng: “*Tâm người khác nhau nên mỗi người mỗi vẻ.*” Diện mạo của mỗi người chúng ta không giống nhau, tình trạng sức khỏe không giống nhau, hoàn cảnh sống cũng có sai khác. Những điều này do nguyên nhân gì tạo nên vậy? Chính là điều mà Phật ở đây nói là “*đều do đủ loại tưởng niệm của tự tâm*”. Đây đúng như Phật thường nói trong kinh Đại thừa: “*Tất cả pháp từ tâm tưởng sanh.*” Cho nên, khởi tâm động niệm của chúng ta chiêu cảm ra quả báo, chính mình chắc chắn không thể tránh được.

Người thật sự thông đạt sáng tỏ thì biết được sự việc này quả đúng là tự làm tự chịu, hoàn toàn không có một mảy may can thiệp từ bên ngoài. Người thế gian không hiểu, oán trời trách người, giống như đều là do hoàn cảnh hay người khác tạo ra cho họ vậy. Thực ra, đây là một sự hiểu lầm rất lớn, là họ quá lơ là sơ suất rồi. Trong Phật pháp nói “*bốn duyên sanh pháp*”, họ chỉ nhìn thấy được một duyên, ba loại duyên khác họ chưa nhìn thấy. Nếu nói là do bên ngoài quá nhiều thì đây là thuộc về tăng thượng duyên, họ quên mất bản thân mình còn có thân nhân duyên, sở duyên duyên, vô gián duyên, họ đã lơ là những điều này. Nếu như ba duyên phía trước tốt thì tăng thượng duyên bên ngoài chắc chắn không thể quá nhiều được. Ví dụ này rất rõ ràng, tại sao chư Phật Bồ-tát không bị quá

nhiều? Tại sao người tu học thiền định không bị quấy nhiễu? Do đây có thể biết, quấy nhiễu là gì vậy? Là do ba loại ác duyên của bản thân bạn cùng với tăng thượng duyên bên ngoài kết hợp với nhau, nguyên nhân đích thực là ở chỗ này.

“*Tất cả chúng sanh trong biển cả*”, chúng ta thử xem trên thế giới ngày nay, tất cả những người và vật đều cũng như vậy. “*Hình*”, chúng ta gọi là thể chất, hình dáng cơ thể, “*sắc*” là màu da, sắc mặt thô ác, xấu xí, so với người uy đức lớn thật sự, họ là điều sắc trang nghiêm thanh tịnh. “*Hoặc lớn hoặc nhỏ*”, đây là nói hình dáng, ở trong biển cả có những động vật rất lớn, cũng có những loài cá tôm rất nhỏ. Đây là để chúng ta quan sát thật kỹ, tất cả đều là chúng sanh nhưng sự khác biệt về phước đức của chúng sanh thật sự là quá lớn. “*Đều do đủ loại tướng niệm của tự tâm*”, “tướng niệm” này là bất thiện, tư tưởng bất thiện thì lời nói việc làm đương nhiên là bất thiện.

Cho nên, quan sát đức hạnh của một người, chúng ta phải xem từ đâu? Không thể nhìn thấy được tư tưởng, chúng ta phải xem từ trong lời nói việc làm, lời nói việc làm chính là phản ứng tự nhiên của tư tưởng. “*Tạo ra các nghiệp bất thiện nơi thân, ngữ, ý*”, thân tạo giết, trộm, dâm; khẩu có nói dối, nói ly gián, nói thù ghét, nói thô ác; ý có tham, sân, si, mạn, cho nên mới chiêu cảm những quả báo bất thiện này, “*vì thế tùy theo nghiệp mà mỗi loài tự thọ báo*”. Chúng ta hiểu rõ đạo lý này, hiểu rõ chân tướng sự thật thì cần phải biết tự cầu đa phước, đó là bạn thật sự giác ngộ rồi; nếu vẫn không biết tự cầu đa phước thì đó là điều sai lầm cực lớn.

Chúng ta ngày nay sống ở Singapore, khu vực này hiện nay được xem như là khu vực thượng thiện trên thế giới, xã hội an định, nhân dân tuân thủ pháp luật, phồn vinh giàu có, đây là một nơi rất khó tìm thấy trên thế giới ngày nay. Chúng ta sống tại khu vực này chẳng phải đã ứng với câu ngạn ngữ “*thân ở trong phước mà không biết phước*” hay sao. Chúng ta không biết tận dụng hoàn cảnh này để thành tựu đạo nghiệp, đức hạnh của mình, vậy là sai rồi. Thế nhưng trong hai cảnh giới khổ và vui thì cảnh vui dễ đào thải con người nhất, cho nên Phật dạy mọi người “*lấy khổ làm thầy, lấy giới làm thầy*”. Sự tu học của Tiểu thừa vô cùng xem trọng khổ hạnh, ở trong khổ hạnh rèn luyện ý chí của mình, tôi luyện thân tâm của mình, thành tựu pháp khí, lấy tôn giả Ca-diếp làm đại biểu. Đại thừa là ở trong pháp giới vô chướng ngại mà thành tựu công đức viên mãn của mình, Tiểu thừa không thể sánh được. Bạc Đại thừa ở trong thuận cảnh, chúng ta lấy Thiện Tài đồng tử làm đại biểu, ngài sinh trong gia đình giàu có, sống đời sống vinh hoa phú quý, ở trong đây thành tựu công đức viên mãn, cao hơn Tiểu thừa rất nhiều.

Chúng ta thấy từ trong lịch sử, trong và ngoài nước đều không ngoại lệ, gia đình phú quý được mấy nhà có con cháu tốt? Anh hùng hào kiệt đều là tôi luyện từ trong khổ nạn mà thành tựu, điều này chứng tỏ giàu có đào thải con người so với khổ nạn phải hơn rất nhiều, rất nhiều lần. Chúng ta là phàm phu, không phải thánh nhân. Đại thừa là thánh nhân, các ngài có thể thành tựu ở thế giới Cực Lạc. Những người này sở dĩ được gọi là thánh nhân là vì bất luận là thuận cảnh, nghịch cảnh, thiện duyên, ác duyên, các ngài đều không động tâm, đều không hề phân biệt, chấp trước, vì vậy các ngài mới có tư cách hưởng thụ Cực Lạc, Hoa Tạng, hưởng thụ thế giới viên mãn này. Nếu như trong thuận cảnh, thiện duyên vẫn còn tham ái, trong nghịch cảnh, ác duyên vẫn còn sân giận thì bạn là phàm phu, bạn không có tư cách, bạn ở trong thuận cảnh chắc chắn bị đào thải mất. Biểu hiện rõ ràng nhất là giải đãi, lười biếng không biết tiến lên, đọa lạc rồi, đây là việc phổ biến nhất.

Thế xuất thế gian, Phật đã nói lời chân thật ở trong kinh Kim Cang Bát-nhã: “*Phàm những gì có tướng đều là hư vọng*”, “*tất cả pháp hữu vi như mộng huyễn bọt bóng*”. Quý vị hãy bình tâm quan sát, nhân gian quả thật là một giấc mộng, ngày hôm qua qua rồi sẽ không trở lại nữa. Hôm qua không trở lại, từng sát-na trước mắt cũng sẽ không trở lại, chúng ta đang đi về đâu vậy? Đi về phía phần mộ, đi về con đường chết, sát-na không dừng, thật sự là dừng mãnh tinh tấn. Bạn nói xem có ý nghĩa gì đâu! Thờ ra mà không hít vào thì thế gian này cái gì là của bạn? Ngay cả xác thân còn không giữ được, “mọi thứ không mang đi, chỉ có nghiệp theo mình”, đây là Phật-đà đưa ra lời khuyên chân thành, đây là sự thật, thứ đi theo bạn là nghiệp lực. Chỉ có nghiệp lực sẽ đi theo bạn, tất cả mọi thứ, người, việc và vật trên thế gian này đều không thể đi theo bạn. Những thứ sẽ không đi theo bạn thì bạn phải buông xuống, dứt khoát không được ở trên phương diện không thể đem đi được này mà khởi tâm động niệm, như vậy là bạn sai rồi. Bạn phải nghĩ đến những thứ mang đi được, những thứ mang đi được là nghiệp. Bạn tạo phước đức thiện nghiệp thì bạn sẽ mang theo phước đức thiện nghiệp, bạn tạo ác nghiệp thì bạn cũng sẽ mang theo. Vậy vì sao bạn không đoạn ác tu thiện? Tại sao bạn không rộng kết thiện duyên với tất cả chúng sanh?

Người thật sự hiểu rõ đạo lý này, thông đạt chân tướng sự thật thì người này đã giác ngộ. Người giác ngộ chắc chắn không tạo ác nghiệp, không những không tạo ác nghiệp mà ngay cả một niệm ác cũng sẽ không khởi. Vì sao vậy? Vì biết có hại đối với mình, họ sẽ không tự mình hại mình. Không những lời nói thiện, hành vi thiện, mà khởi tâm động niệm cũng thiện, biết được những thứ này

có thể mang đi được, những thứ này có lợi ích lớn đối với mình, cho nên tiền đồ là một mảng xám lạng, thành tựu phước báo của uy đức lớn. Nếu như ý niệm của chúng ta ác, hành vi ác thì chắc chắn đọa đường ác.

Bình thường chúng ta tạo tác nghiệp thiện ác, rất nhiều người không biết được. Ví dụ chúng ta đi du lịch, tôi nêu ra một ví dụ đơn giản nhất, hiện nay đi du lịch rất phổ biến, đoàn của quý vị đến từ các nơi như Trung Quốc, Đài Loan, quý vị đều tổ chức đoàn đến nơi đây. Tổ chức đoàn sắp xuất phát rồi, họ báo cho bạn biết 7 giờ lên xe xuất phát, nếu bạn đến trễ 5 phút, 10 phút, khiến bấy nhiêu người ở trên xe phải đợi bạn, đây chính là ác nghiệp. Sự việc này rất ít người biết, bạn đã thiếu nợ với bao nhiêu người đó, khi hoàn trả sẽ rất vất vả. Bạn không giữ phép tắc, đến đâu cũng chiếm tiện nghi của người khác, đây là chiếm tiện nghi về thời gian của người ta, mỗi người đều phải bỏ ra thời gian mười mấy phút để đợi bạn, đây là ác nghiệp. Cho nên trước đây, tôi đã từng nghe nói đại sư Hoàng Nhất, ngài là người phương Bắc, tính cách rất thẳng thắn. Có khoảng thời gian ngài ở Nhật Bản, ngài hẹn với người bạn 8 giờ đến gặp mặt, 8 giờ 1 phút người này vẫn chưa đến thì ngài đóng cửa lại. Một lát sau người đó đến, ngài ở trong cửa sổ mắng anh bạn một trận, đuổi anh ta về, không giữ đúng giờ. Đây là một ví dụ phổ thông nhất, ở trong đời sống thường ngày, chúng ta không hay không biết đã tạo biết bao nhiêu ác nghiệp rồi! Một người đã mê hoặc điên đảo quá lâu, quá lâu rồi thì rất khó giác ngộ, không phải là chuyện dễ dàng.

Chúng ta niệm một câu “A-di-đà Phật”, mọi người đều biết niệm, nhưng ý nghĩa là gì thì không biết. Tuy chúng ta niệm A-di-đà Phật nhưng chúng ta không thật sự áp dụng được vào trong đời sống, cho nên công phu không đắc lực. Danh hiệu “A-di-đà Phật” này, nếu theo mặt chữ mà phiên dịch thành tiếng Trung Quốc thì nghĩa là “vô lượng giác”, thêm hai chữ “nam-mô” là “quy y vô lượng giác”. Vô lượng giác là với tất cả người, với tất cả việc, với tất cả vật, ở mọi lúc mọi nơi đều phải làm được giác mà không mê. Sao có thể thường xuyên mê mất chính mình được? Chúng tôi đã nói rất nhiều lần rồi, Phật pháp là giáo dục đời sống, dạy chúng ta sinh hoạt như thế nào, sống như thế nào, làm việc thế nào, xử sự, đối người, tiếp vật thế nào. Không những Phật pháp dạy như vậy, mà chủ nhật chúng ta nghe Ấn Độ giáo họ cũng dạy như vậy, Hồi giáo cũng dạy như vậy. Giáo huấn của cổ thánh tiên hiền không có gì khác, dạy cho chúng ta làm thế nào sống đời sống hạnh phúc mỹ mãn thật sự, đây là giáo dục thánh hiền.

Chúng ta ngày nay học Phật, chúng ta vẫn sống rất khổ sở, sống ở trong khổ nạn, nguyên nhân là gì? Chúng ta ăn mà không tiêu hóa. Hằng ngày học, học

rồi nhưng không thể kết thành một thể với đời sống, sai ở chỗ này, không biết sinh hoạt, không biết trải qua đời sống như thế nào. Kiểu học tập này gọi là “học mà chẳng thể dùng”, học được rất nhiều nhưng một điều cũng không dùng được, đây là sai lầm. Phật pháp dạy chúng ta điều đầu tiên, các bạn bước vào đạo tràng của nhà Phật, chùa chiền, am đường, bạn vừa bước vào thì nhìn thấy ai trước tiên? Bồ-tát Di-lặc, ngài ngồi ngay cửa lớn của điện Thiên Vương để đón tiếp bạn, đây là giáo dục đời sống. Dạy bạn điều gì? Mặt tươi cười đón người. Dạy bạn lượng lớn phước lớn, bụng của ngài lớn đại biểu cho lượng lớn. Lượng lớn phước lớn, cần phải bao dung, phải biết mặt tươi cười đón người, đây là giáo dục đời sống.

Chúng tôi giảng về Tứ thiên vương rất nhiều lần rồi, Trì Quốc thiên vương dạy bạn làm tròn trách nhiệm, Tăng Trưởng thiên vương dạy bạn hằng ngày cầu tiến bộ, Quảng Mục thiên vương dạy bạn xem nhiều, Đa Văn thiên vương dạy bạn nghe nhiều, không hề dạy bạn nhiều chuyện. Xem nhiều, nghe nhiều, nói ít, “nói nhiều một câu không bằng nói ít một câu, nói ít một câu không bằng không nói”, tâm địa của bạn thanh tịnh tự tại. Bồ-tát Giác Minh Diệu Hạnh chân thành khuyên chúng ta: *“Nói ít một câu nói, niệm nhiều một câu Phật, đánh chết được ý niệm, để pháp thân người sống.”* Cho nên, trước sự đối lập mạnh mẽ giữa uy đức lớn, phước báo lớn so với không có uy đức, phước báo, chúng ta cần phải giác ngộ, hiểu được nghĩa thú của lời dạy Phật-đà, từ trong đây mới thể hội được lòng từ bi chân thật của Phật-đà. Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây.